

KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

SOC706 – METODOLOGIE SOCIÁLNÍCH VĚD
KOMBINOVANÉ STUDIUM

MARKÉTA PÁVKOVÁ, 144235

TÉMA VÝZKUMU: VOLNÝ ČAS MLADÝCH LIDÍ VE VĚKU 19- 26

LET

Předmět a cíle výzkumu:

Volný čas je nejen „zbytkovým časem“, kdy se nevěnujeme práci, popř. nenavštěvujeme školu, ale je zároveň i vyjádřením naší hodnotové orientace. Volný čas členů společnosti můžeme taktéž považovat za jeden z mnoha indikátorů stavu společnosti- volný čas je tedy významným fenoménem, kterému sociologie, potažmo sociologové věnují svou pozornost a svou pozornost mu budeme věnovat i my v našem výzkumu. Konkrétně nás bude zajímat volný čas mladých lidí ve věku 19- 26 let, resp. způsob jakým jej tráví.

Cílem výzkumu je zmapovat volnočasové aktivity této věkové kohorty, která je významnou složkou moderní společnosti a jejíž charakteristiky se v průběhu 90. let 20. Století značně změnily (odkládání sňatků i početí prvního potomka, prodloužení období adolescence a studia,...) a můžeme tedy předpokládat, že specifické budou i její volnočasové aktivity. Cílem tedy je zjistit, jak se výše zmíněné změny projevují na trávení volného času této věkové kohorty a jakou roli zde hraje prodloužení studia. Náš výzkum předpokládá srovnání se staršími šetřeními.

Výzkumný problém : Volný čas mladých lidí ve věku 19- 26 let.

Výzkumná otázka: Jak tráví svůj volný čas mladí lidé ve věku 19- 26 let?

Výzkumná jednotka :

Výzkum bude soustředěn na mladé lidi ve věku 19- 26 let, a to jak na vysokoškolské studenty, potažmo studenty vyšších odborných škol, tak i na jejich vrstevníky, kteří jsou již zapojeni do pracovního procesu. A to z toho důvodu, že nás zajímá i rozdíl mezi volnočasovými aktivitami studujících a pracujících, na kterémžto rozdílu předpokládáme patrnější a viditelnější projevení se výše zmíněných změn.

Oslovíme 500 mladých lidí spadajících do naší věkové kategorie, přičemž by měl být zachován poměr jak muži- ženy, pracující- studující, tak i v rámci kategorie pracujících- poměr různých typů vzdělání.

Výzkumná strategie :

Zpracováváme kvantitativní výzkum, chceme-li splnit náš výzkumný cíl, tedy zjistit, jakým způsobem tráví svůj volný čas zkoumaná věková kohorta a uvést tyto způsoby do souvislosti s uvedenými změnami, rozhodly jsme se pro metodu dotazníkového šetření jednorázového, které bude směřováno přímo na respondenty, jimž bude nabídnuta určitá suma možností trávení volného času a u každé položky dále její četnost v životě respondenta.

Jednotlivé položky budou spadat do několika kategorií, které uvádíme již zde, ale patří k našim klíčovým konceptům.

- Činnosti spojené s rodinou a domácností
- Sportovní aktivity
- Umělecké aktivity, a to jak pasivní (četba beletrie, poslech hudby, návštěva kina, koncertu,...), tak i aktivní (hra na hudební nástroj, výtvarná činnost,...)
- Společenské aktivity (setkání s přáteli, restaurace, plesy,...)
- Pomáhající aktivity (dobrovolnické práce,...)
- Studium (samostudium, návštěva jazykových kurzů, příprava do školy,..)
- Čas strávený s partnerem
- Média (četba novin, časopisů, sledování televize, poslech rozhlasu,...)
- Práce s PC a internetem
- Ostatní

Respondenti budou u jednotlivých položek, které budou rozpracovány pochopitelně podrobněji, než jsme na tomto místě naznačily, vyplňovat pouze četnost- využijeme tedy škálování. Předností této metody je přímý kontakt s respondentem, nevýhodou je určitá nepřesnost. Uvažovaly jsem i o metodě časového snímku, ale následné zpracování se nám zdá příliš komplikované. Data tímto způsobem sebraná budeme zpracovávat matematicko-statistickou analýzou dat.

Klíčové koncepty

Volný čas: takový časový prostor, který umožňuje svobodnou volbu činností, kdy si člověk vybírá činnost nezávisle na společenských povinnostech, vykonává ji tedy dobrovolně a tato činnost mu poskytuje uspokojení a příjemné zážitky (Žáková, M.: Řešení otázek volného času v zahraničí. Praha, Výzkumný ústav pedagogiky . 1990)

Věková kohorta: skupina osob se společným znakem, v tomto případě je společným znakem věk.

Pracující: skupina osob, jejichž společným sociodemografickým znakem je fakt, že pracují, že jsou ekonomicky produktivní, že nejsou studenty.

Studenti: skupina osob jejichž společným znakem je fakt, že nejsou ekonomicky produktivní a věnují se studiu.

Teoretické hypotézy

- ° S rostoucím vzděláním se bude snižovat čas věnovaný rodině.
- ° Čím více času věnuje respondent práci s PC a internetem, o to méně jej stráví uměleckými aktivitami.
- ° Sledování televize bude vyšší u pracujících, než u studujících.

Operacionalizace :

K těmto pojmům jsme navrhly následující indikátory:

- ° sledování televize- kolik času respondenti stráví u televizní obrazovky
 - respondent (ne)vlastní TV
- ° práce s PC a internetem- respondent (ne)vlastní PC
 - respondent (ne) má stále připojení na internet
 - kolik času respondent stráví u PC
- ° umělecké aktivity- kolik času respondent stráví aktivní uměleckou činností
 - kolik času respondent stráví pasivní uměleckou činností
- ° vzdělání- respondent (ne)má dokončené středoškolské vzdělání
 - respondent (ne)studuje na univerzitě, nebo na vyšší odborné škole
 - respondent má dokončené vysokoškolské vzdělání

Aplikace výsledků výzkumu:

Výsledky výzkumu, jehož cílem je zmapovat volnočasové aktivity mladých lidí ve věku 19- 26 let, jsou použitelné pro další výzkum, ve kterém by byly námi zjištěná data srovnávána s daty starších výzkumů. Z tohoto srovnání by bylo možno vyvodit , jak se prodloužení studia a oddálení založení rodiny projevuje na volnočasových aktivitách mladých lidí.

Literatura:

Alan, J.: Etapy života očima sociologie. Praha, Panorama 1989.

Filipcová, B., Člověk, práce a volný čas. Praha, Svoboda 1966

Kučerová, S.: Vlný čas jako hodnota. Ped. Orientace 1994, č. 10, s. 121- 128

Lokajíčková, J.: Pedagogika volného času. Praha, Státní pg. Nakladatelství 1967

Machoninová, O., 1987: Volný čas a rozvoj osobnosti pracujícího člověka. Praha.

Pácl, P.: Sociologie životního způsobu. Praha, Státní pg. Nakladatelství 1988

Vážanský, M.: Základy pedagogiky volného času. Brno, Print- Typia 2001

Veselá, J., 1999: Základy sociologie volného času, Pardubice: Univerzita Pardubice.

Veselá, J., 2002: Sociologický výzkum. Pardubice: Univerzita Pardubice, FES.

Zich, F.: Co s volným časem? Praha, Panorama 1978

Žáková, M.: Řešení otázek volného času v zahraničí. Praha, Výzkumný ústav pedagogiky 1990